

Yurtdışındaki firmaya yapılan işe ilişkin hak ediş ödemelerinin farklı yıllarda yapılması durumunda faturanın ne zaman düzenleneceği ile buna ilişkin kazancın hangi yıl gelirlerine dahil edileceği hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.06.18.02-32229-7819-665
Tarih	23.08.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.06.18.02-32229-7819-665

23/08/2011

Konu : Yurtdışındaki firmaya yapılan işe ilişkin hak ediş ödemelerinin farklı yıllarda yapılması durumunda faturanın ne zaman düzenleneceği ile buna ilişkin kazancın hangi yıl gelirlerine dahil edileceği hk.

Başkanlığımıza hitaben vermiş olduğunuz ilgi dilekçelerinizde; Libya'da ... İnşaat A.Ş.'nin taahhüdünde yapılmakta olan ... Fakültesi inşaatlarının alüminyum doğrama imalat ve montaj işini üstlendiğinizi, yapılan sözleşme gereği imalat, ihzarat ve montaj bedellerinin hakediş düzenlenmek suretiyle ilgili firmaca tarafınıza ödenmekte olduğunu; 2009 yılı sonuna kadar yapılacak hak edişlerin işin %70'ine tekabül ettiğini; geriye kalan %30'luk hak edişin ihzarat dahil yapılacağı ve bedelinin 2010 yılında ödeneceğini belirterek, işin tamamlanamayan %30'luk kısmını 2010 yılı hesaplarınızda takip edip edemeyeceğiniz hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 37 nci maddesinin birinci fıkrasında; "Her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançlar ticari kazançtır." hükmü yer almış olup, aynı Kanunun 38 inci ve 39 uncu maddelerinde ise ticari kazancın tespitine ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

Gelir Vergisi Kanununda, ticari kazançta elde etme yönünden tahakkuk esası geçerlidir. Ticari kazancın hesap dönemleri itibariyle tespit edilerek dönemler itibariyle gerçekleşmiş gelir ve giderlerin safi ticari kazancın tespitinde dikkate alınması gerekir. Dönemsellik ilkesi gereğince işletmenin sürekli kabul edilen ömrü belli dönemlere bölünür ve her dönemin faaliyet sonuçları diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanır. Gelir ve giderler tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilerek hasılat, gelir ve karlar aynı döneme ait maliyet, gider ve zararlarla karşılaştırılır.

Tahakkuk ise gelir ve giderin miktar ve mahiyet itibariyle kesinleşmesini ifade eder. Tahakkuk esasında, geliri doğuran muamelelerin eksiksiz olarak tekemmül etmiş olması, gelirin elde edilmiş sayılması için yeterlidir. Diğer bir ifade ile tahakkuk esasında vergilendirme yapılabilmesi için, alacak hakkının doğmuş olması gerekir. Gerek hasılat gerekse giderlerin hangi hesap dönemine ilişkin olduğunun tespiti açısından hasılatın tahsil edilip edilmediğinin, giderlerin ise ödenmiş olup olmadığının bir bağlayıcılığı bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesinde; bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsikinin mecburi olduğu belirtilmiş, bu Kanuna göre tevsik edici bir belge mahiyetinde bulunan fatura ise mezkur Kanunun 229 uncu maddesinde; satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olarak tanımlanmış, 231 inci maddesinin beş numaralı bendinde ise; "Fatura, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır." hükmüne yer verilmiştir. Ayrıca, Vergi Usul Kanununda malın tesliminden veya hizmetin ifasından önce fatura düzenlenemeyeceğine ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır.

Bu hükümler uyarınca, tacirler arasındaki faaliyetlerin belgelendirilmesi amacıyla kullanılan fatura; mal teslimi veya hizmet ifası karşılığında tahakkuk esasına bağlı kalınarak düzenlendiğinden, ticari faaliyet içerisinde satılan mal veya yapılan bir hizmet bedeli taraflarca belirlenip faturası düzenlendiğinde gelir veya gider tahakkuk etmiş kabul edilmektedir.

Öte yandan, dilekçelerinizin tetkikinden, Libya'da ... İnşaat A.Ş.'nin taahhüdünde yapıldığı belirtilen ... Fakültesi inşaatlarının alimünyum doğrama imalat ve montaj işinin üstlenildiği, ilgili firmaya 2009 yılı içerisinde alimünyum doğrama imalatları malzeme, imalat ve montaj dâhil toplam fiyattan ihraç kayıtlı fatura kesilerek malın teslim edildiği, işveren firma ile yapılan sözleşme gereği Libya'da ilgili inşaaata montaj yapıldıktan sonra hakediş düzenlenerek imalat, ihrazat ve montaj bedellerinin ödendiği, yapılan iş tutarının 2009 yılı sonu itibariyle hak ediş toplamlarının %70'ine tekabül edeceği, geri kalan

%30'luk kısmının ise 2010 yılında tamamlanacağı anlaşılmıştır.

Ayrıca, anılan işe ilişkin yapılan sözleşmede mal teslimi için ayrı, montaj ve işçilik için ayrı bir bedel öngörülmediği için toplam tutar üzerinden faturası 2009 yılında düzenlenen ancak, 2009 yılında %30'luk kısmı tahsil edilemeyen hak ediş ödemesinin mal teslimi, işçilik ve montaj bedeli olarak ayrıştırılmasının mümkün olmadığı görülmektedir.

Bu itibarla, ticari kazancın tespitinde tahakkuk esası cari olduğundan, Libya'da ...İnşaat A.Ş.'nin taahhüdünde yapıldığı belirtilen ... Fakültesi inşaatlarının tarafınızca yapılan alüminyum doğrama imalat ve montaj işine ilişkin düzenlenen faturaların malzeme, imalat ve montaj dahil fiyattan düzenlenmesi nedeniyle, anılan işe ilişkin kazancın, fatura düzenleme tarihi itibarıyla tahakkuk ettiği kabul edilerek, söz konusu tutarların tahakkuk tarihi itibarıyla dönem kazancına dahil edilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026